

Lausunto M400-metrojunahankintaa koskevasta hankesuunnitelmasta

450/08.01.01.01/2020 Helsingin metro- ja raitioliikenne, HSL ja HKL

Hallitus 03.09.2024 § 57

Esittelijä Vs. toimitusjohtaja Vesa Silfver
Valmistelija Liikenne-yksikön johtaja Johanna Wallin, p. 050 337 5685
Sopimuspäällikkö Jami Vitikainen, p. 050 412 1926

Johdanto

Helsingin kaupungin liikennelaitos -liikelaitos (HKL) on laatinut hankesuunnitelman käyttöönsä päässä olevan metrokaluston korvaavan M400-metrojunakaluston hankinnasta. Junahankinta on välttämätön investointi metroluokituksen jatkuvuuden varmistamiseksi ja jo päätetyn METKA-hankkeen mahdollistamiseksi

HSL on osallistunut hankesuunnitteluun sekä projektiryhmä- että ohjausryhmätasolla ja valmistelussa on huomioitu hyvin HSL:n tarpeet. Junahankintojen hankesuunnitelmien päätöksenteko on tarkoitus tehdä syksyn 2024 aikana niin, että HKL:n järjestämän tarjouskilpailun ratkaisu saataisiin 2026 mennessä ja uusia junia matkustajaliikenteeseen vuodesta 2030 alkaen.

Tiivistelmä

HSL pitää metrojunahankintaa tarpeellisena investointina. Metroluokitus tarvitsee uutta kalustoa poistuvaa kalustoa korvaamaan ja mahdollistamaan tulevaisuuden liikenteen tihennykset matkustajamäärien kasvaessa. Tekeillä olevan METKA-hankkeen mukanaan tuoma uudistettu kulunvalvontajärjestelmä tarvitsee myös uutta tekniikkaa olevat metrojunat.

Metrojunainvestointi kasvattaa merkittävästi metroluokituksen operointikustannuksia, koska kaluston kustannukset maksetaan osana operointikustannuksia. Hankesuunnitelman mukainen investointikustannus on yhteensä 250 miljoonaa euroa. Uusien metrojunien bruttovaikutus HSL:n vuotuisiin kokonaiskustannuksiin (pääomakulujen ja käyttökustannusten nousu) on arviolta 6,4 miljoonaa euroa.

Kalustohankinnan esitettyjen kustannusten vaikutus lipunhintoihin on noin +1,3 % tai kuntaosuuteen noin +0,4 %. HSL:n näkemys on, että kalustoinvestointi ei saa nostaa lippujen hintoja, vaan rahoituksen täytyy tulla kunnilta tai valtiolta.

Arvioitaessa koko HSL:n kustannuksia pidemmällä aikavälillä olennaisiksi eriksi nousevat joukkoliikenneinfraan liittyvät infrakorvaukset sekä operointikustannuksiin sisältyvät varikko- ja kalustoinvestointien kiinteät, liikennöinnistä riippumattomat kulut. Kiinteähintaisessakin tarkastelussa HSL:n vuotuisten kokonaiskustannusten odotetaan ylittävän miljardin euron rajapyykin 2030-luvun alkuun mennessä. Nykykäytön mukaisten raidevarikkojen ja -kaluston (kaikki raideliikennemuodot) tulevat käyttöönnotot kasvattaisivat toteutuessaan raideliikenteen operointikustannusten kiinteitä eriä 2030-luvulla enimmillään yli 90 miljoonalla eurolla vuodessa. (Arvio ei kuitenkaan sisällä jo ennestään maksettavia, liikennöinnistä riippumattomia operoinnin kiinteitä eriä eli vanhaa kalustoa, varikoita tai operointikustannuksiksi siirtyviä peruskorjauksia tai niiden poistumaa.)

Ehdotus

Hallitus päättää antaa liitteen mukaisen ehdollisen lausunnon M400-metrojunahankinnan hankesuunnitelmasta. Puoltavan lausunnon edellytyksenä on, että HSL, Kaupunkiliikenneyhtiö ja Helsingin kaupunki pääsevät sopuun kaluston käyttöä ja käytön aikaisten kustannusten maksamista määrittävästä sopimuksesta.

Käsittely	Vantaan asiantuntijaedustaja Tero Anttila ilmoitti olevansa esteellinen ja poistui asian käsittelyn ajaksi.
Päätös	Hallitus päätti hyväksyä ehdotuksen yksimielisesti.
Liitteet	M400 hankesuunnitelma HKL johtokunnan päätös 14.6.2024 §58 Lausuntopyyntö M400-metrojunien hankesuunnitelmasta Lausunto M400-metrojunien hankesuunnitelmasta